

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljavatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnosti naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnosti pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Ricmanje.

Vse javno mnenje na Slovenskem sledi z največjo pozornostjo senzacionalnim dogodkom v Ricmanjih in vse občuduje možnost in značajnost teh kmetskih mož, vse občuduje mirnost in prevarnost njihovega nastopanja.

Vlada je na zahtevanje privadranega nemškega škofa v Trstu z bajoneti posegla vmes in hoče Ricmanje z bajoneti pragnati nazaj v laško-latinsko cerkev.

Priobčili smo vsa važnejša poročila, kar jih je doslej o ricmanjskih dogodkih prinesla »Edinost«. Ni bilo mnogo pisane ali vsaka beseda zase je govorila cele knjige in strme se vprašuje svet, kako je kaj takega mogoče v prosvitljenem 20. stoletju in v državi, o kateri pravijo, da se vlada zakonito.

Morda bo še prilika, da se obširno in temeljito pojasne vzroki važnega gibanja v Ricmanjih, kako je prišlo do tega, da so Ricmanji prestopili k unijatstvu, kako se je unijatstvu v Ricmanjih s silo konec naredilo in zakaj so se ljudje naposled odločili za prestop v pravoslavlje. Danes hočemo izpregovoriti o nečem drugem.

Nezaslišano je, kako se moč države vporablja, da bi se Ricmanci z bajoneti pragnali nazaj v laško-latinsko cerkev. Kolikor je znano, je še vedno v veljavi postava, da sme vsak državljan prestopiti k kateri veri hoče. V Ricmanjih pa sta tržaško nemški škof in politična oblast kar na svojo roko ta zakon razveljavila in injuno postopanje zamore zbučati mnenje, kakor da bijrada videla teči kriDrugače si namreč ne morejo kmetje razlagati dogodkov, o katerih smo zadnje dni poročali.

Najprej so dvignili celo armado orožnikov in prišli zaklenit cerkev, ki so jo Ricmanci sezidali s svojimi krvavimi žuji, ne

rimski papež ali tržaški škofje ali vlada. Iz te cerkev so bili izgnani tisti, ki so cerkev sezidali in vzdruževali, kluje pa so v takih tisti, ki niso niti vinjarja prispevali.

Potem so zopet dvignili armado orožnikov in prišli z bajoneti iz farovž metat ricmanskega duhovnika dr. Požarja. Dotična hiša je zasebna last ricmanjske obdine, v njej so gospodarji ricmanjski občinarji in nima drug nihče nič govoriti. A vendar je politična oblast z bajoneti prisilila občinarje, da so jivročili kluje do hiše, ki je njih zasebna last.

In zopet so dvignili armado orožnikov in pripeljali v vas, kjer so že vsi prebivalci naznani svoj prestop k pravoslavni veri, novega latinskega duhovnika. Pod varstvom bajonetov je ta človek opravil latinsko mašo v ricmanjski cerkvi, latinsko mašo v kraju, kjer o taki maši nihče ničesar neče slišati. Ali ni to naravnost provokacija? Ali se s tem ne izzivlje prebivalstvo v najhujši meri? Politična oblast si je tega sama v svesti, kajti pripeljala je pač v Ricmanje novega laško-latinskega duhovnika in ga ob si jaju bajonetov instalirala — ali tam ga nì pustila.

Vse te dogodbe opravičujejo trditev, da se hoče Ricmanje s silo nazaj potegniti v laško-latinsko cerkev; vse te dogodbe pričajo, da v Ricmanjih nič več ne velja zakon, da vsak lahko prestopi k katerikoli veri le hoče. Ricmancem se kratijo in utesnjujejo njihove zakonito zajamčene pravice in krate se jim celo njihova zasebna last. Ko bi se kaj takega zgodilo kje med Nemci, bi odmevala vsa Avstrija ogoren protestov, pri nas pa se razen »Edinosti«, »Soček« in »Slov. Naroda« nihče za to ne zmeni.

In »lepi klub«, v katerem sedi tudi ricmanjski državni poslanec gospod Vekoslav Spinčič? Ta klub vlagal zaradi

najsmenejših malenkosti srdite interpelacije, tu pa, ko se gre za utesnitev državljanke slobode in nomejitev državljanških pravic, se »lepi klub« še veseli vladnega postopanja, g. Vekoslav Spinčič pa — molč?

Parlament in večina.

Zopet je doigral avstrijski parlament edno onih komedij, s kakršnimi se je izpolnilo že toliko sej. Sprememba poslovnika se je po dnevni debati svečano pokopala, saj oni odsek 48 članov, kateremu se je reforma izročila, nima pravzaprav druge naloge, kakor jih dati zadnje spremstvo.

Komedija se je igrala z vsemi tozadavnimi predlogami in načrti posebno zato, ker so poprej vse stranke povdarijale potrebo sprememb, pri debati pa se druga za drugo izmuzale s previdnimi in neizpeljivimi pogoji. Tudi vlada je na usta dr. Körberja tako mlačno govorila, da se je jasno videlo, da tudi njej ni za resnobo. Ako bi bila imela vlada resno voljo, parlament ozdraviti, bi bila pač našla primerna pota; zato pa jo bodemo vedno lahko nazivali hinavsko, ako bode še kdaj povdarijala, kako ji je pri srcu delavnost parlamenta.

Vse nemške stranke skoraj so se postavile na egoistično stališče, naj se parlamentu ne krati svoboda; svoboden parlament pa hočejo imeti le zato, da morajo v njem svobodno t. j. po svoji volji vladati. To so pokazali neštetokrat bodisi, da so bili v večini ali v manjši.

Sprememba že zaradi tega ni prodrla, ker se je njena potreba presojala le z ozkorčnega strankarskega stališča, ne pa s splošnega državnega stališča. In vse te stranke nočejo videti, da se gre pri tem za ustavno življenje, ki se ne bo moglo za dolgo vzdržati pri sedanjih parlamentarnih razmerah. S predlagano spremembo

poslovnika se je pravzaprav vprašalo parlamentarne stranke, ali hočejo imeti parlament ali ga nočejo imeti. Ker pa se je večina izrekla za dosedanji poslovnik, odrekla se je tako rekoč parlamentu, vsaj za daljno bodočnost.

Sedanji državnozborski poslovnik je bil pisar za može, ki so imeli dovolj samozatajevanja in neodvisnosti; v tem poslovniku pa je še več določb, ki dajejo nezadovoljnim in nemirnim elementom dovolj sredstev se s parlamentom po svoje igrati ter preprečiti vsako delovanje. In parlament s takim poslovnikom je velika nevarnost za ustavno državno idejo, zavora za gospodarsko in politično razvijanje ter deluje nenepravno na ljudsko vzgojo in na vsak red v državi. To smo izkusili povsod; od kar zmaguje obstrukcija v državnem zboru, se je ista zanesla tudi v dežzbore, v občinske zastope in sploh v vse javne korporacije, kjer so različni nazori. In vendar je lahko poslovnik strog, ne da bi bil zaradi tega tudi nepravičen. To vidimo v monarhični Španiji, republikanski Franciji itd. Vsaka operacija seveda boli, brez krvi se ne da izvršiti, zato pa po srečnem izidu tudi rana kmalu zaceli. V avstrijskem parlamentu pa so se zbalih teh hipnih bolječin, zato pa rajši nosijo še nadaljebulo, ki bo sčasoma razdjala celo zdravo telo.

V tozadevni debati se je tudi mnogo govorilo o volji in želji parlamentarne večine, dasi v Avstriji take pravzaprav že davno več nimamo. Prava večina v mnogojezični državi tudi v resnici ni mogoča, kajti taka mora nastati že pri volitvah, ne pa da bi se šele v parlamentu kralpa. Prave večine je mogoče imeti le v enojezičnih državah, kakor v Italiji, Franciji, Angliji itd., ker vedo za njo takoj po izidu volitev. V Avstriji pa je večina mogoča le kot umetno vzgojena rastlina, katero pa ravno tako hitro zopet uniči vsaka ostrejša sapica. V avstrijskem parla-

mentu, kjer imamo 17 strank pa taka večina — bodisi nemška ali slovanska — tudi v resnici ne vlada temuč je le za to, da za gotove koncesije služi vladi, da ji dovoljuje državne potrebe, kakor nagodbe, vojake, davke itd. To pa v ustavni državi ne more biti ideal večine.

Iz Macedonije.

V Srbiji in Bolgariji prevladuje čim dalje bolj vse javno in politično zanimanje macedonsko vprašanje. Srbski kralj je izjavil, da bo vsaka njegova vlada delovala za mirne upravne reforme v Macedoniji, za kakšne se potegujeta Avstro-Ogrska in Rusija. Srbija da se bo vtikal v razmere le toliko, kolikor je potrebno, da se zajamčijo človeška prava ter narodni in gospodarski obstoj srbskega prebivalstva v Macedoniji in Stari Srbiji. Oporekajo pa se najnovejše vesti, da se Srbija mobilizira. Srbija si je sicer nabavila dokaj novega orožja in streliva, a to vse le iz previdnosti. Rezervisti se tudi niso poklicali k izredni orodni vaji, kakor se je poročalo. Tudi bolgarska vlada je povedala svoje stališče glede Macedonije. V sobranju je vprašal opozicijski poslanec Strašimirov, zakaj vlada ne razpusti macedonskih odborov. Strašimirov je nadalje trdil, da macedonska revolucija ne potrebuje bolgarske pomoči. Vstaja ni posledica turškega tlačanstva ali nasilja, temuč je nastala vsled ojačenja narodne zavesti Macedoncev; vsled tega bo revolucija napočila vkljub vsem reformam. Macedonski odbori kompromitirajo Bolgarijo. Na to antibolgarsko interpelacijo je odgovoril ministrski predsednik Danev, da bo vlada odredila potrebna stroga sredstva ter jih po potrebi tudi izvedla. Na vprašanje, kako daleč je prispela macedonska zadeva, pravi Danev, da ne more odgovoriti iz ozirov na državne koristi.

LISTEK.

Bisaga.

Holandska pravljica.

Spisal Henrik Potoppidan.

Bil je nekdaj kmet, ki je bil tako rezen, da končno ni mogel svoje desetine dajati. Duhovnik kraja, v katerem je živel, je bil trd mož, kateri je svojim faranom rajše srajco z života potegnil, kakor da bi jim spregledal en sam vinar njihovega dolga, in ko je sedaj že parkrat zaman poslal svojega hlapca z bisago h kmetu, da bi prejel svojo terjatev, pelje se nekega dne sam tje, vrže bisago pred vrata koče in zakliče:

»Jutri prideš zopet. Ako do takrat ne boš napolnil moje bisage, teda te bo oskrbnik pred solčnim zatonom zapodil iz hiše!«

Kmet je moledoval, njegova žena je rjula in otroci so kričali. Toda pomagalo ni nič. Duhoven je udaril po svojih konjih in se odpeljal.

Tako ni torej kmetu preostajalo nič druzega, kakor iti v vrug in ga positi pomoči v svoji stiski. Vrag je mel svojo pisarno v neki ulici no-

tranjega mesta. Nad vratmi ni bilo nobene table; te tudi ni bilo potreba; ljudje so jako dobro poznali pot semkaj; bilo jih je tudi malo v tem kraju, kateri niso, ako jim je trda predla, dobili tu svoje pomoči.

V prednji sobi je stal stari prokurist vragov, Belcebub, z veliko glavno knjigo; toda v zadnji sobi je sedel hudič sam in dajal avdijence

Kakor hitro mu je tresoči kmet povedal povod svojega obiska, rekel je vrag.

»No da, pri tej stvari ti bom rad pomagal... Saj poznaš moje pogoje?«

Kmet se je popraskal za ušesi in drgnil kolena. Vedel je, da se gre za njegovo dušo; radi tega se jeupal, s prosečim obrazom vprašati, ako bi se pot ne dobila pomoč malo ce neje?

»Ceneje! Ho — ho!« krohotal se je vrag. »Kaj mi pa vendar misliš povedati?«

»Da! — menil je potem kmet »zdi se mi le pretrdo, za vse večne čase oddati svojo dušo, samo ker sem prišel za trenotek v zadrego. Prosil bi tedaj gospoda vraga, da bi se zadowolil pri meni s hipoteko.«

»No da, mislil sem si že kaj ta-

kega!« kričal je vrag. »Kmetje ste vedno pripravljeni s svojimi hipotekami. Toda s tem me ne smete limitati, ljubi ljudje! Potem hodite kar tako okoli, jeste in pijete in ste veseli, dokler ste mladi. Ko se pa potem postarate, začenjate postajati po božni in hodite v cerkev, in jaz dobim mesto glavnice dolg nos. Ne, ne, ljubi mož, na te limanice ne gremo!«

Kmet je še nadalje milo prosil Saj vendar ve, da je vrag preje ljudem pomagal s hipoteko. Zakaj neče torej tudi njemu biti uslužen?

»Ti govorиш, kakor razumeš,« odgovoril je vrag. »Ali ne razumeš, da je med kraljem Salomonom in Jürgenom klobučarem velik razloček? Ako semtertje pod ugodnejšimi pogojami pomagam kakemu finemu možu, zgoditi se to, ker on s tem drugim ljudem daje zame jako dragocen izgled. Ako nazadnje morda tudi svet postane in gre v nebesa, je vendar meni v svojem življenju že dovolj koristil. Če vidijo ljudje, kako se svetnik Hansen od kake fine pojedine natrkan domov zaletava, teda zadobe mnogi prepričanje, da gotovo ne more biti velik greh, upijaniti se, kakor hitro si tak mož sme to do-

voliti. Vidijo ljudje nasprotno tebe pisanega v jarku ležati, potem pravijo takoj: Uh, kako ostudno je vendar biti tak! Vidiš, tako je ta stvar!«

Pomagale torej niso nobene prošnje več. Kmet je moral podpisati dolgo pogodbo, s katero je prodal svojo dušo nepreklicno v večne peklenke muke, pod pogojem, da mu prinese vrag do polnoči skozi dimnik polno bisago denarja.

Stari mož je v srce segajoče jokal, ko so ga vlekli k staremu prokuristu hudičeve bančne pisarne, da vpiše svoje ime v veliko glavno knjigo.

Ko je bila ura dvanajst, zlezel je kmet iz svoje postelje, in šel, kakor je bilo dogovorjeno, z duhovnikovo bisago, ki mu je bila ravno pri roki, k dimniku.

Tako je zaslišal, kako ga je vrag od zgoraj šepetaje vprašal:

»Si tu, moj sin?«

»Sem,« je odgovoril.

»Drži svojo bisago pripravljeno.«

Kmet je to storil in v tistem trenutku je padla celo lopata zlatih in srebrnih novcev žvenketajo v bisago.

»Je bisaga polna?« je vprašal glas od zgoraj.

Kmet je pogledal v bisago; toda je še manjkalo veliko. »Ne!« je zaklical.

Zopet je padla lopata denarja

doli in vrag je vprašal znova:

»Je sedaj dovolj?«

Kmet je pogledal v bisago.

»Ah ne, še dolgo ne,« je zaklical zopet.

Tretji pot je deževalo cekinov v bisago in hudič je zaklical:

»Sedaj bo vendar polna, bi mislil!«

Politične vesti.

— Ali se dá avstrijski parlamentarizem rešiti? Pod tem naslovom piše Studnicki v listu »Slovo polskie«: Niti federativna preosnova Avstrije, niti izločitev Galicije se ne more s parlamentom rešiti, zakaj bi ga tedaj branili? Naj ga nadalje razjeda obstrukcija, mi se organizujmo na boj za državno-pravne pogoje narodnega in gospodarskega razvoja Galicije. Skušnja uči, da se godi najslabše onim ki se boje.

— Za protikandidata dr. Ebenhochu v okraju Wels-Vöcklabruck so postavili neodvisni kmetje posestnika Achleithnerja.

— Zaradi potovanja srbske kraljeve dvojice v Krušedol je interpeliral v ogrskem državnem zboru posl. Csavolszky, in sicer je vprašal, zakaj nju pozdravi le hrvaški ban, kar nasprotuje edinstvu ogrske države. Ministrski predsednik je odgovoril, da se ne gre pri tem za politični obisk, temuč le za izkaz pietete.

— Mobiliziranje turške armade se sicer oporeka, češ, da so se le garnizije v Adrianopolju in Monastiru pomnožile za 25.000 mož v tamen, da se staro vojaštvo odpusti. Vendar pa tudi sam Ferid paša prekuje, da bo v Macedoniji počelo med 5. in 14. marcem.

— Rusko-perzijska trgovinska pogodba se je sklenila ter stopi v veljavo 14. februarjem. V pogodbi se je Perzija zavezala odpraviti večinoma svojih izvoznih carin ter ne bo dajala carine v najem, temuč bo ustanovila carinske postaje. Istotako odpravi užitnino in cestnino. Ruska trgovina je dosegla potemtakem sijajne uspehe.

— Kitajska cesarica je baje umrla, a njen smrt se je zamolčalo do praznovanja kitajskega novega leta. Napovedujejo se vsled tega novi nemiri zoper Evrope in Amerikance.

Skrb za ubožce.

I.

To vprašanje je prišlo pri nas v diskusijo, ko se je svarilo pred zvezo žensk z duhovniki v prilog skrb za uboge. — Vprašanje je važno. Zato podamo nekaj zgodovine skrb za uboge (»Armenpflage«). — Grki, Rimljani niso poznali organizirane skrb za uboge. Le nekaj začetkov je najti. Država skrb za pohabljenje vojake, ali druge svoje ljudi, ki si niso mogli pridobiti za življene potrebne. Berači se med Grki ni smelo. Svetovalstvo 500 mož je dočilo, kdo je potreben. Nekaj hiš brez vrat je bilo v mestih za prenočevanje revežev. Rimljani so razdelili žito med someščane. Vsak Rimljani je imel pravo, zahtevati delež pridobitev vednih vojn. Pod Nervo se začne skrbeti po ustanovah za uboge otroke Rimljjanov. Za tuje se ni dalo. Večina sužnjev je živel tudi v bolezni najtrše.

Židovi nimajo urejene skrb za uboge. Kmetijsko ljudstvo so, majhne razmere, za vse dosti jesti. Vsak žid je rad ubogemu dal. Po veri je bila vsa dežela Johove in ljudje so bili le užitkarji na njej.

Radoslav Štrboncelj.

I.

(Dalej.)

Prišel je domov v svojo sobico, približno v takem razpoloženju, kakor ga mora imeti maček, če je požrl grižavo podgano. Bilo mu je, da se dolčeje izrazim — v splošnem in specijelnem tako „mis“. „Mis“ je bil avancement, „mis“ uradno delo, „mis“ počutki „mis“ plača, „mis“ nos — s kratka: vse je bilo „mis.“

To slabost pa je imel g. Radoslav, da si je na svoje oči nekoliko domišljal, vzlasti na toplo ton njihov, kakor mu je nekdaj jasno razložil priznan estetik. Umetniško čuteči mož je dejal tedaj, da bi se dalo g. Radoslava prav lahko portretirati z zelenim obrazom in cinobrastordečimi očimi; vsled topote v barvi pa bi te oči vendar vsakdo moral videti temnorjavne, seveda, če ima sploh pravi čut za moderne umotvore, in če prav slediti zna.

Zato se ni čnditi, če je g. Radoslav, vstopivši se pred zrcalo, takoj in prve poiskal oči v svoji stekleni sliki.

Reveži so imeli delež obdelane zemlje. Zato se ni smela oljka dvakrat potresti, po vinogradu ne prezro po gospodaru pobrati, ne vseti pozabljeni snop na polju. Židovstvo je bilo usmiljeno. Vera je učila, da darovali dani ubožem, odvzamejo grehe. Ta nauk vpliva pozneje na krščanstvo. Vsa zemlja je last Jehove. Ta nauk dobi svojo veljavo v srednjem veku, ker se tudi kmetija gospodarsko tlakarsko organizira. Hierarhija katoliške cerkve stremlji po tem, da ista kot namestnica Boga vso zemljo v last dobi in ljudem na njej prepusto le uživanje. Stremljenje po »božjem kraljestvu«. — Začetek katoliške cerkve nam kaže majhne občine vernikov, ki ureščujejo vzdorno Kristusov nauk ljubezni do bližnjega. Vse je vernikom skupno. Duhovniki živijo le od tega, kar se jim podari, reveži imajo vedno polno mizo. Organi teh prvih krščanskih občin so tudi organi skrbi za reveže. Tu je prva organizacija najti to skrbi. To oskrbo je vodil škof, kateremu je bilo prideljenih nekaj duhovnikov, diakonov in tudi kaka ženska, udova, diakoninja. Navadno so reveži vtrili te prve občine krščanstva. Ljubili so se med sabo in živeli v komunizmu.

V teh časih se je podpiralo le resnično revne, le taki so prosili za podporo. Tedanji strogi cerkveni red je pazil na to, da se ni slabo gospodarilo z darovi ali dajalo nevrednim. Občine vernih niso bile velike. Diakoni so poznali vse reveže, ki si niso živeža pridobiti mogli. Bilo jih je lahko obiskati. V tem, da se revež obidiča, da se z njim obči, pogleda, kako stanuje, da se ga tolaži, je toliko in več, kakor v danih gmotnih darovih. Individualizirende Armeplege. V teh prvih krščanskih občinah ni bilo beračev.

Ali to se je spremenilo, ko so občine brojile po 100 tisoč duš, ko je katoliška cerkev postala premožna in vedno bogatejša. Zdaj se je vpeljal nauk, da je daritevrevežem sredstvo za pridobitev zveličanja. Bego se je dalo in to je grehe odjemalo. Ta nauk je pomagal velikansko premoženje katoliški cerkvi pridobiti. Nekaj časa daruje cerkev tudi v teh časih prve bogatije dosti od svojega velikega premoženja revežem. Ena četrtina cerkvenega premoženja je bila last revnih. S časom darovi vernikov nehajo, ali vzamejo jih duhovniki za štolnine. Diakon tudi ni mogel sam oskrbavati revnih v vsej krogu. Na mesto dijakona prevzel je »ekonom« oskrbiščvo premoženja, ki je bilo za reveže pripravljeno. Ta ekonom se je postavil med škofa in diakona in ta dva sta opustila skrb za revne. Tudi ženska diakonija je zgubila svoj delokrog. Ekonom pa je revežem namenjenja premoženja zedinil z drugim cerkvenim premoženjem. Individualizacija, kakor prej ni bila mogoča, preveč je bilo reve v vsem krščanstvu v petem stoletju, ko je cerkev že bila precejšnja moč in že bogata med Rimljani. Skrb za revne — organizirana skrb neha in prepusta se to delo vsakemu, kakor hoče. Duhovnik je tedaj imel opraviti z gospodarsko in politično uredbo sveta. Beračto se množi med Rimljani. Valentian II. da prvo prepoved beračenja med Rimljani. Tako med Rimljani. — Cerkev stopi na tla Nemcev, Slovanov. Tu se je še manj dalo z organizirano skrbjo za reveže kaj storiti. Med Rimljani je bilo dosti mest. V mestih je kaj tacega lože. Tu med Nemci, Slovani je šele nastajalo okolo 5. stoletja

kmetovanje v novi obliki s tlakarji. Karl Veliki, največji organizator kmetije v prvem srednjem veku, je tudi to stran uredil skušal. Leta 779. bila je lakota. Karl Veliki je dovolil duhovnikom desetino, katero jim je prej odrekoval, ali s tem, da jo morajo obrniti za reveže. On je tedajne graščake navajal na to, da so za svoje reveže skrheli, zdiali sirotinice, bolnišnice. Beračenje je ta kralj prepovedal. A ko je ta veliki človek umrl, je zaspala ta njegova organizacija. Urejene skrbi za reveže potem ne pozna ves srednji vek.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. februarja.

— **V Ljubljani in na Dunaju.** V Ljubljani dela dr. Šusteršič obstrukcijo, na Dunaju pa jo — obsoja, v Ljubljani ne pripoznava pravice večini, na Dunaju pa zagovarja to pravico. Kar strmeli smo, ko smo čitali zadnji govor, ki ga je imel dr. Šusteršič pri razpravi o premembni opravilniku v poslanski zbornici. Kategorično je zahteval, naj se opravilnik tako premeni, da bo nemogoča vsaka obstrukcija in da bo mogoče sestaviti večino. In to je zahteval tisti mož, ki je v kranjskem deželnem parlamentu razbijal, piskal in bobnal, »poval kakor kak pijan šintarski hlapec in končno dosegel, da se je deželni zbor na veliko škodo vsega prebivalstva moral zaključiti. Pa naj kdo reče, da ta dr. Šusteršič ni komedijant prve vrste.

— **Nova taktika.** Ne samo na Slovenskem, tudi v drugih deželah, oziroma državah, so katoliški duhovniki pod kožo krvavi. Kakor imamo mi svoje Ferjančiče in Koblarje, Smolnikarje, Mezge, Bezeljake, Zorkote, Kose, Bojance, Horvate, brate Fridoline, Lampete, Lenassiye, Šalovenje itd. itd., tako jih imajo tudi drugod in kakor pri nas, tako se tudi drugod od časa do časa do zgorodi, da prime roka pravice katerega teh »božjih namestnikov«. Taka vest gre potem iz lista v list in se izve križem sveta. Klerikalcem je to seveda skrajno neljubo, saj so razni listi odprli kar posebno rubriko »Zopet eden« in komaj zmagujejo obilno gradivo. Zdaj so si klerikalci izmisli posebno taktiko, da bi izbrisali utis takih poročil, taktiko, na kateri je zopet spoznati, kakšna je liguorijanska morala. Dunajska »Reichspost« je začela, »Slovenec« pa jo posnema. Nova taktika obstoji v tem, da se kratkomalo taji, da se je ta ali oni slučaj zgodil. To se pravi: Na Dunaju in v Ljubljani se taji, da se le v Florenci ali v Milanu to ali ono zgodilo, v Florenci in v Milanu samem klerikalci seveda previdno molče. To je kaj pripravna in priprosta taktika — obnesla se pa ne bo. Bržas se celo akcija, organizovana na podlagi vzajemnosti, po načelu peri ti mojega zamorca in jaz bom pral tvojega zamorca. V Ljubljani in na Dunaju taje, kar se je zgodilo v Florenci in v Milanu, nasprotno pa taje v Florenci in

v Milenu, da je bil obsojen Ferjančič radi zapeljevanja h krivi prisegi ali da je bil obsojen dr. Lampe radi častikraje. Toda ljudje so dandanes že tako pametni, da na taka tajenja nič ne dajo. Če hočejo klerikalci, da se jim bo verjelo, morajo priti z dokazi; če kaka stvar ni resnična, jim bodo že sodišča dala potrebne dokaze; dokler pa ne pridejo z dokazi, morajo že potpreti, da bomo raje verjeli na licu mesta izhajajočim listom, kakor »Slovenec«. Med postopanjem dunajske »Reichsposte in »Slovenca« je pa vendar neki razloček. »Reichspost« se bavi z nemškimi listi in knjigami, škofov »Slovenec pa šuče stvar tako, kakor da poberja slovenske liberalne liste, kakor da so tise to poročali, dasi kolikor se spominjam na primer v našem listu teh notic sploh ni bilo. Toda v nedem mora »Slovenec« svoje klerikalne tovarišice vendar prekositi in zato jih je prekosil v nepoštenosti.

— **„Žrtve razmer“.** Socialno demokratično delavstvo je res obžalovanja vredno. Delavstvo se žrtvuje, da vzdružuje svoj list »Rdeči prapor«, od lista samega pa nimajo druzega, kakor da jih zdaj in zdaj korenito blamira. Odkar je g. Kristan zapustil Trst, je »Rdeči prapor« silno nazadoval. Zdaj je pa pokazal, da nima pojma ni o temeljnih socialno demokratičnih načelih. »Rdeči prapor« se je namreč spravil nad listek »Žrtve razmer« in ga proglasil, da je ta listek podel, umazan in gnušen. »Slovenec« je iz hvaležnosti za to uslužno pripoznal tiste krvice, ki pišejo »Rdeči prapor«, za merodajne kapacite in je celo ponatisnil njihovo »sodbo«. Prepričani smo, da se vse razsodno socialno-demokratično delavstvo sramuje duševne infiriornosti svojih žurnalistov, zlasti v tem slučaju, zakaj če kdaj, bi morali socialni demokratije v tem slučaju iz političnih in literaričnih razlogov stati na naši strani. Naš listek je na podlagi dejanjskih, občeznarih dogodkov pokazal, kako zlorabljo gotovi duhovniki i vero za svoje nečiste namene, pokazal je torej nekaj, kar trde in dokazujo tudi socialni demokratije izvzemši seveda »Rdeči prapor« in kar soc. dem. priznavajo, da je potrebnodokazovanje. To je politični nagib, iz katerega bi morali socialni demokratije na naši strani stati. Pa tudi iz literarnih ozirov bi morali na naši strani biti. Socialna demokracija proglaša vredno in povsod, da je svoboda v literaturi prvi pogoj za njen vespišni vpliv, a popisovanje resničnega življennja njena najvzvišenje vloga. Kako odločno, da strastno na pr. so branili vsi socialno demokratični listi Zolo in s kakim patosom so opravičevali tudi najhujše prizore v Zolovih romanih, češ, Zola ni krit, če se take reči dogajajo, on jih le slika po življenu. Tudi v našem listku je bilo nekaj hujših prizorov, a redništvo jih je vse črtalo, tako da

so morali čitatelji gotove stvari uganiti iz celega konteksta. Socialni demokratije bi nam vsled tega smeli kvečjemu očitati, preveliko obzirnost in nežnočutnost. Podel, gnusen in umazan bi bil naš listek da smo se s slastjo valjali v blatu, česar nam pač nihče ne more očitati — izvzemši redakterjev »Rdečega praporja«, ki našega listka najbrž še čitali niso. Nas seveda umenje teh po posebni nevednosti odlikujejočih se »žurnalistov« preklicano malo ženira. Kar smo povedali, je povedano samo v namen, da spoznajo socialno-demokratično delavci, kakšne neumnosti uganja njihov list in kaki duševni revčki so tisti ljudje, ki jim ga pišejo. Socialni demokratije so prav zaradi tega tako malo uvaževani, ker je njihovo glasilo otročje, tako otročje da se veseli celo konfiskacij in se postavlja na stališče najborniranejših klerikalcev, ki povsod vohnijo za nenavnostjo. Če hoče »Rdeči prapor« biti dosleden, naj pokliče policijo na pomoč proti nedeljski »Arbeiter-Zeitung«, ki je v svojem listku — kakor že večkrat — pisala še vse drugade, nego je bilo pisano v našem listku.

— **„Slovenec“** je v sobotnem listku pisal: »Tako se gibljemo v Ljubljani in zato se ni čuditi, da celo na elitne plese slovenske intelligence prihajajo ženske — št. 13.« To stoji doslovno v škofovem glasilu. Za danes le konstatujemo to brezmejno infamijo škofevega glasila — pomenili se bomo drugič z Lampetom, Žitnikom in s škofom.

— **Polom v konsumnem društvu na Dolenji Dobravi.** Iz Poljanske doline nad Škofjo Loko se poroča, da v konsumnem društvu v Dolenji Dobravi poka na vseh koncih in krajin. Načelnika tega konsuma, znanega klerikalnega agitatorja Žusta so orožniki te dni izročili okrajnemu sodišču v Škofji Loki, ker je preveč skrbel za svoj žep in tako društvo opeharil za več sto kronic. Kakor se govori, je društvo najvzvešenje delovalo za blagorijalstva, kajti konsum ima nad 6000 kron izgube, vsled česar je konkurenčni neizgiben. Toliko za danes. Prihodnjič o delovanju tega za blagorijalstva kaj več.

— **Pogreb g. Fr. Terdine** se je vršil v soboto popoldne ob jako mnogobrojni udeležbi občinstva iz vseh slojev, zlasti seveda iz trgovskega stanu. Na krstu je bilo položenih izredno mnogo krasnih vencev med drugimi tudi venec mestne občine in »Trgovskega in obrtnega društva za Kranjsko«.

— **Promocija.** V tork dne 10. februarja promovira na graški univerzi g. Tone Gregorec doktorjem vsega zdravilstva. Čestitamo!

— **Visok gost.** Iz Litije se nam piše: Pred nekaj dnevi posetil je naš trg gospod Ivan Breznikar, bivši župan šmartinski, nadžupan občini litijskega okraja, predsednik krajnega šolskega sveta, predsednik šmar-

pov, ako vstopi s svojo najslabšo. Končno se odloči, da oddide brez kravate.

Kar mu je še preglavico delalo, je bilo to, da so vse njegove obleke díšale po primernem parfumu. Gospod Radoslav je dajal sicer prednost »Essence de Viole« — a njegov šef je nekoč dejal, da je »Patschouli« najdiskretni parfum. V g. Radoslavu se je tačas sicer porodila revolucionarna misel, da se je zgodila uradna pomota — navzlie temu se je uklonil, in se od tedaj skropil jedino le z »diskretnim pačuljem.«

Ta duh pa je bilo treba za nočno družbo odstraniti, in šlo se je za to, kako bi se to v naglici doseglo. Jodoform je imel sicer g. Radoslav pri rokah — ali rečite kar hočete, jodoform je brezvomno tako indiskretni parfum. Tabak — pa premalo zakrije, in kadilčev sploh premotiti ne more.

Ker je bila konečno družba »pri žabi« ekskvizitno narodna, odločil se je g. Radoslav za česen in čebulo, velič gospodinji pristeti oboje, ter se potem nadrgnul z njima, kar in kolikor se mu je zdelo potrebno. (Dalej prih.)

A pod njimi zažarela je istočasno kaj pada tudi njegovega nosu gorostasn pošast, in takoj korenito zagrenila skromni užitek, katerega si je mislil g. Radoslav na tako cen način ravnomokar pripraviti občudujoč izrazovite svoje oči. — —

In sklep je bil storjen! Mahoma, kakor prihajo vse ženjalne misli! Gospod Radoslav ni bil več prejšnji slabici, postal je ta hip samovesten, energičen filozof, z jasnim smotri, s krepko določenimi inicijativami.

„Če gremo iz tega stališča, da je moj nos napaka, potem je naravoslovno ali medicinsko vzeto

tinske posojilnice, član sanitetnega sveta, imetlj v častnega naslova »co-fek«, posestnik, mesar in gostilničar itd. itd. ter se je nastanil »ex officio« v najspodnejših prostorih ces. kr. okrajne sodnije, kjer se misli skupno 10 dni muditi, da se odpođe od triletnega napornega dela.

— **Gradnja gorenjske železnice.** Nam domačinom so vendar že preveč čudno dozdeva postopanje uradnih moči tako v Hrušici, kakor v Bohinju. Dela so bila oddana podjetnikoma g. G. Grossu-Bachsteinu karavanski predor in g. Ceconiju Bohinjski predor pod pogojem, da se v prvi vrsti domačini v delo sprejmejo. Ali delata ta dva gospoda podjetnika pod temi pogoji? Nikakor ne. Pretečeni teden v petek nas je odpnisl g. podjetnik na Hrušici 25 samih Kranjcov in Gorenjev. Zakaj to? Dan za dnevom prihaja druhal za druhalo tujev in da morajo tuji nadzoruki svoje ljudi v posel spraviti, za to pa nas domačine odpuščajo brez vsacega vzroka, akoravno je naš eden mož v stanu za 4 tuje pobalne delati. Torej na Hrušici imajo prednost židje v prvi vrsti in potem drugi tujevi, in Bohinji pa še celo ne Avstrijanci, marveč Lahi. To je še lepše. Vendar bi bilo potrebno, da bi politična oblast g. podjetnikom tako postopanje preprečila. Ako pa še to nič ne pomaga, naj blagovolijo naši gospodje državni poslanci stvar prineseti na železnično ministrstvo, ker tako postopanje je že več kot preveč za nas uboge Slovence. Ali hoče z našim narodom že vsak pometati? Mesto, da bi si domačini kak krajec zaslužili, pa si bodo polne žepe napravili tujevi. Odločno prosimo naj blagovoli napraviti politična oblast potrebne korake za nas in naši gospodje državni poslanci so naprošeni, naznaniti to postopanje pri g. železniškem ministru.

Več gorenjskih delavcev.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri v torek, se igra drugič izvrstna Dreyerjeva drama »Poskusni kandidat«, ki je dosegla pri premieri največji uspeh, ter jo je tako občinstvo kakor kritika obeh dnevnikov sprejela z najlaskavejšim priznanjem, izrečenim vsem igralcem in igralkam. »Poskusni kandidat« je moderna tendenčna drama, zajeta iz življenja srednjosloških profesorjev in dijakov ter kaže v klasičnih tipih nazore in ideje filistroznega malomeščanstva. Boj »mladih« proti reakciji in klerikalizmu je slikan tipično. Glavne uloge imajo g. Hašler, g. režiser Dobrovolny, gdč. Rückova, gdč. Kreissova, g. Lier in g. Dragutinovič. Kakor »Vzgojitelj Lanovec« tvori tudi »Poskusni kandidat« novo sijajno točko slovenskega dramskega repertoarja. — V kratkem pride na oder Offenbachova opera »Hoffmannove priovedke«, drama pa študira Anzengruberjevega »Krivoprisežnika« in Shakespearov »Sen krasne noči«.

— **Slovensko gledališče.** V nedelji popoldne je bila ljudska predstava; igrali so »Deseteg a brata« in vtič vse predstave je bil skoro še boljši kot v petek; gospod Dobrovolny je bil prav dober. Opomniti moramo le glede Boleska, da je bil, kar se tiče mask, tako komoden. Na oder je prišel kar v maski, ki mu jo je dal gospod Bog, in nam predstavljal zdravnika Vencelja, ki pa mora biti vsekakor že čisto zrel mož, ako ima odrastlo hčer. G. Lovšin je predstavljal Marijana kot mestnega gigerla, a ne kot sina raškega graščaka. Sicer pa ni motila predstave nobena večja disharmonija. Občinstvo, ki je skoro popolnoma zasedlo gledališče, se je izborno zabavalo ob živem, naravnem igranju in pripovedovanju Krjavljem. — Zvečer je bila operna prestava; pelal se je tretjič v sezoni opera »Fausta«. Uloga Margarete je pelal toplo in čuvstveno gdč. Prochaskova; tudi v igri je bila dobra, zlasti ko kliče ljubimca nazaj. Kot Faust je bil g. Vlček naravnost odličen, da nam boljšega ni želeti. Njegov čisti in močni tenor je prišel zopet do popolne veljave; cavatino,

ki jo poje na vrhu pred domom svoje Marjetice in druge točke svoje uloge je pel iskreno, ter je bil deležen živahnega odobravanja. Mefisto je bil g. Aschenbrenner, v petju vseskozi prav dober, in v igri, kjer predstavlja fino in karakteristično diabolsko naturo Mefistovo, je bil celo odličen. Pozna se mu, da ima ravno v tej ulogi veliko rutine. Siebel je pel in igrala gospa primadona H. n u š - S v o b o d o v a prav prisrčano in ljubeznivo; te vlogice morda še nismo videli na našem odru boljše zastavljené. Poklonjen ji je bil lep buket in se ji je mnogo plaskalo. Vlogo Valentino je imel g. Kral; izvršil jo je krasno na občno zadovoljstvo. Gdč. G l i v a r d ē v a je bila kot vdova Schwertlein čisto zadowoljiva. — Mislimo, da našega občinstva prav nič ne moti, ako se pojeta dve ulogi v tej operi v češčini, in edna v hrvaščini. Na zagrebški operi je pel prejšnji čas vse svoje uloge junaški tenorist celo italijanski! — Tudi zbori so bili ta večer jako dobrí. Y.

— **„Slavjanski věk“** priča v najnovješti številki slike in životpis g. dr. Ljudevita Jenka, ustanovitelja in predsednika »ruskega kružka« omenja pa tudi zaslug gospe Terezine Mihajlovne dr. Jenkove za ustanovitev ruskih kružkov.

— **Naše tobakarne.** V ljubljanskih prodajalnicah duhana se je upeljala slaba navada, da, ako kdo zahteva užigalice, se mu najprej ponudijo švedske in ako teh noče, šele one družbe sv. Cirila in Metoda. Valed tega se zgubi mnogo denarja, ki bi lahko služil v korist družbi sv. Cirila in Metoda, ker mnogi, posebno nižji sloji, vzamejo, kar se jim dá. Upamo, da ne ostane ta naš opomin brez uspeha in da bodo prodajalke v tobakarnah odslej nasprotno ravne. Ponujajte slovenske užigalice najprej in ako se teh noče, šele švedske.

— **Narodnostni boj — v kaznilnici.** V soboto je bila v Mariboru značilna obravnavna. Toženje je bilo več v mariborski kaznilnici zaprtih kaznjencev, ker so se 25. septembra l. l. grdo stepli. Podvod pretepu je bil, da je pet Kranjcov zahtevalo, naj z njimi zaprtih 17 Štajerjev slovenskih govorov, češ, da jih sicer pobijejo. Prišlo je do pretepa in konec je bil ta, da je v soboto petim kaznjencem bila prisojena kazen od osmih mesecev do enega leta. Omeniti je, da so vse ti kaznjenci — krojači.

— **Sposlošno slovensko žensko društvo** praznovalo je včeraj v svojih društvenih prostorih na tako lep in slovesen način 54. obletnico smrti našega velikega pesnika Franceta Prešerna. Okoli okrašene sobe pesniške zbrane dame so z vidnim zanimanjem sledile predavanju gdč. Ernestine Ježovščekove o »Prešernu in Slovenkah«. Gospodična Ježovščekova podala je nekaj zelo zanimivih podatkov o svojem očetu, z ozirom na njegovo plemenito, četeče srece, katero se zlasti zrcali v eni njegovih najkrasnejših pesmi »Nezakonskati«. To pesem je predavateljica tako komentirala. Splošno slov. žensko društvo je tako včeraj znova dokazalo, kako razumejo gojiti narodnostni čut in slaviti znamenite narodne može.

— **Velika maskarada ljubljanskega »Sokola«.** Leto za letom prireja na pustni torek naši dnevi »Sokol« svojo običajno maskarado in moramo reči, da je to ena najlepših veselic, kar se jih v Ljubljani že dolgo let sem prireja. Vsaj se pa tudi društvo potrdi in stori vse, kar le moži, da ostane Sokolska maskarada na višku vseh veselic! Tudi letos priredi »Sokol« maskarado, ki, sodeč po pripravah in zanimanju bode vse dosedanje daleč prekosila, ne le kar se tiče dekoracije dvorane, temuč tudi glede skupin in posameznih mask. »Sokol« je dobro pogodil, da hoče napraviti svojo maskarado pod devizo: jarmarka (semenj) v Nižnem Novgorodu! To je pravi kalajdoskop narodov in narodnih noš, vsaj je pa tudi malokateri narod tako bogat na krasnih nošah kakor ravno ruski. In kaj vsega se ne vidi v Novgorodu, kako vrvenje narodov in kako življenje ob času semnja! Poleg raznih domačih ruskih noš vidimo Tartare, Mongolce, Čerkeze in krasne Čerkezinje, razne kupce iz Perzije, Indije, Turkestana in Kavkaza. Da tudi iz Mandžurije pridejo cele karavane, ki pripeljejo najboljšega čoja na trg. No, da ne manjka pristnih žido v, je

umevno, kjer je »semenj brez židov«. In te lepe Bojarke v krasnih narodnih nošah — da, da marsikateremu Rusu so že zmknile — srce! Da ne manjka na tem »semenju« raznih gostil in kavarn, kjer se toči pristni ruski čaj, kvass in vodka, je umevno, — letos pa bode — in to prvič — zastopan tudi pristni naš dolenjski cviček, da tako seznamimo naše brate Ruse, kako »vodka« Slovenci pijajo. Torej na veselo svidenje v Novgorodu!

— **Trgovski ples.** Slovensko trgovsko društvo »Merkur« se je predstavočno prepričalo, kako velike simpatije vživa med ljubljanskim prebivalstvom. Trgovski ples se je sijajno obnesel in privabil poleg mnogih dostojanstvenikov in trgovcev toliko drugozemljanov, da je prvič v Monakovem sodnega ekskurzora, bivšega častnika Schanze, ki je onečaščal žene dolžnikov, obljudiviši jim popust izvrsitve. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Iz Donave so potegnili truplo podpolkovnika Evgenia Hirta, ki je skočil dne 24. m. m. v vodo. — Žrtva v Viljemovega govora. V Frankobrodu je bil obojen urednik Wertheimer v dvomesecno ječo zaradi razdaljenja Veličanstva, ker je kritikoval breslavski cesarjev govor.

— **Iz Šiske.** Tudi šišenski »Sokol« hoče kurentu dati tribut. V to ime priredi dne 21. srečana (soboto) pri Koslerju prvo veselico s plesom, gimnastičnimi produkcijami, sviranjem dveh tamburaških klubov, petjem, komičnimi prizori i. t. d. Srečanje je izključeno. Kostimirani ali maskirani gostje bodo dobro došli. Podrobnejši program pove vabi!

— **„Čitalnica“ na Vrhniku** priredi v nedeljo, dne 15. februarja t. l. zabaven večer.

— **Ilirska Bistrička - Trnovska čitalnica** priredi dne 15. februarja v hotelu »Ilirija« v Ilirske Bistrici v četrti izključeno. Kostimirani ali maskirani gostje bodo dobro došli. Podrobnejši program preglednik.

— **Ormoške čitalnice občni zbor** se vrši v nedeljo dne 15. februarja ob 11. uri predpoldne v prostorih okrajnega zastopa.

— **Iz hiralnice pobegnil** je danes zjutraj umobolni posestnik Jožef Žnidaršič, 63 let star, iz Starega trga v logaškem okraju.

— **S prvega nadstropja je padla na dvorišče** včeraj popoldne 3^{1/2} leta starica deklica Ana Slanovec v Kladeznih ulicah št. 18. Deklica se je igrala na lesenem hodniku, pristavila klopico in se spenjala čez ograjo, pri čemer je omahnila in padla kakih 6 metrov globoko. Deklica se ni druzega zgodilo, kakor da se pretresla.

— **V nogu ustrelil** je 12letni Ernest Kadunc na Starem trgu št. 13 11letnega Franceta Pleničarja, stanujodega v isti hiši. Kadunc je vzel hlapcu Ivanu Verbovšku v hlevu puško in se je z njom igral. Puška se je sprošila in je strel zadel Pleničarja v desno stegno.

— **Nezgoda.** Hlapec Martin Zupančič, 24 let star, iz Kolovrata v litisjem okraju, je v gozdu pri nakladanju lesa ponesrečil. Debelo deblo se mu je zavalilo na desno nogu in mu je zmečkal. Ponesrečenca so pripeljali v Ljubljano.

— **Povozil** je v soboto popoldne v Kolizejskih ulicah Hermann Stotz, paznik v Kludskyjevi menažeriji 63 let staro Marijo Tomec stanujočo na Opekarški cesti št. 4 Ženica je na levih nogi poškodovana.

— **Žganja ukradla** sta v soboto zvečer v gostilni Marije Čarmannoje delavca Leopold Jenko in Fran Sevojaka. Vzela sta ga polno literško steklenico in šla z njim v drugo gostilno. Natakarica je to naznana policijskemu stražniku, ki je prevelika prijatelja žganja aretoval.

— **V Ameriko.** Včeraj ponoči se je odpeljalo z južnega koledvora 97 izseljencev v Ameriko.

— **Izgubljene in najdeni redi.** Marija Gregorin, Trnovske ulice št. 6, je izgubila med vožnjo iz Vodmatu do mitnice na Radeckega cesti zivo, belo in rudeče krizantemo konjsko odejo. — Komptoorist Gustav

Jakel, stanujoci na Marije Terezije cesti št. 11, je našel na Franca Jožefa cesti zlato žensko uro. — Na Mestnem trgu je bila najdena pred dnevi denarnica, v kateri je bilo 120 kron. — Na poti od Vižmarjev do Ljubljane je bila izgubljena star srebrna ura. — Gospodinja K. M. je izgubila na poti Kolodvorske ulice, Sv. Petra cesta, Marijin trg, Wolfevo in Gospodarske ulice, bankovec za 10 K. — Solski učenec Franc Zakotnik, Selški št. 10, je našel danes zjutraj v Vodmatu nikelnasto uro in veržico.

— *** Najnovješje novice.** Zoper pet madjarska žrtev. Porotniki v Kološvaru so obozili po tridevni obravnavi urednika rumunskega lista »Tričina«, Jurija Mohana, v 15mesečno ječo in v globo 11.000 K. — Zaprljali so v Monakovem sodnega ekskurzora, bivšega častnika Schanze, ki je onečaščal žene dolžnikov, obljudiviši jim popust izvrsitve. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. — Sam amor je posredoval ministarski svetnik Geza Veressy. Ko je mož prišel, ga je škof obdržal pri sebi več dni ter mu na prošnjo izročil za neko obubožano aristokratsko rodbino 12.000 K. Pozneje se je izkazalo, da je padel škof v roke neznamenu sleparju. —

Deželno gledališče v Ljubljani.

Štev. 72.

Dr. pr. 1277.

V torek, 10. februvara 1903.

Repertoarna igra vseh nemških in avstrijskih gledališč.

Nevost:

Prvič na slovenskem odru:

Poskusni kandidat.

Drama v štirih dejanjih. Spisal M. Dreyer. Prevel Jbs. M.-i. Režiser Fr. Lier.

Blagajna se odpre ob 7. ur. Začetek ob 1/2. 8. ur. Konec po 10. ur.

Prihodnja predstava bude četrtek, 12. februar.

Meteorologično poročilo.

Vsičina nad morjem 306,2. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

Februar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo
7. 9. zv.	747,0	0°	el. jzvhod	jasno	
8. 7. zj.	747,8	-4°	sl. vzhod	jasno	
" 2. pop.	747,2	9°	sr. zahod	jasno	
" 9. zv.	747,3	3°	sr. jzvhod	pol. oblaci	
" 7. zj.	746,6	4°	p. m. za. h	oblačno	
" 2. pop.	746,0	7°	p. m. jzah.	oblačno	

Srednja temperatura sobote in nedelje 24° in 12°, normalne: 16° in 26°. — Mokrina v 48 urah: 0,0 mm in 0,0 mm.

Globoke žalosti potrti naznamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da se je Bogu Vsemogučemu podapdo, našo iskreno ljubljeno, nepozabno soprog, najboljšo mater, staro mater, sestro in taščo, gospo

Ivan Morel roj. Kržič

po dolgi mučni bolezni, dne 6. t. m. ob 8/4. uri zjutraj, previdno s svetimi zakramenti za umirajoče, v 48. letu njene dobe, poklicati v boljše življence.

Truplo predrage se bode v ponedeljek, dne 9. t. m. ob 8/4. uri zjutraj na kolodvoru Postojana svetano blagoslovilo in se potem na pokopališče Hrenovice položilo k zadnjemu počitku.

Hrašče pri Postojni, dne 7. februarja 1903. (384)

Jakob Morel, soprog — Josipina Zadnek roj. Morel, Ivanka Morel, hčeri. — Jakob Morel, sin. — Helena Majaron roj. Kržič, sestra. — Fran Zadnek, zet. — Frane in Milan, vnuka.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja ne samo med boleznično, tem več tudi ob smrti našega iskreno ljubljene, nepozabnega soproga, oziroma očeta, tasta, brata, in strica, gospoda

Frana Terdina

kakor tudi za izvanredno mnogoštivo in najčastnejše spremstvo k zadnjemu počitku in za prekrasne darovane vence, izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem dragega pokojnika najsršnejšo in najiskrenježo zahvalo.

V Ljubljani, 7. svečana 1903.

(393) Žalujoči ostali.

Zahvala.

Globoke žalosti potrt vsled prebitke izgube svoje iskreno ljubljene nepozabne soproge

Ane

izrekam tem potom za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja, darovane prekrasne vence in mnogobrojno častilno spremstvo drago pokojnice k zadnjemu počitku vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno pa prečastiti duhovščini, blagorodnemu gospodu načelniku železnične postaje F. Schuster-schitzu, blagorodnemu gospodu c. k. poštnemu oskrbniku T. Karislu, blagorodnemu gospodu trgovcu M. Domelicu, slavnemu tukajšnji požarni brambi in častitim gg. pcvem za gulinje žalostinke, svojo najprisršnejšo in najtopljožno zahvalo. Dalje izrekam tudi še srčno zahvalo vsem onim rodoljubom, ki so mesto vencev podarili družbi sv. Cirila in Metoda znatni znesek 200 kron. (392)

V Sv. Petru, 8. svečana 1903.

Franc Križaj.

Zahvala.

Za vse izkazano sočutje povodom bolezni in smrti naše preljube hčerke, oziroma sestre, gospice

Ane Belič

izrekamo vsem obiskovalcem ranjce med boleznično kakor tudi vsem mnogoštivim udeležnikom, ki so spremili ljubo ranjco k večnemu počitku, našo najsršnejšo zahvalo. Iskreno se tudi zahvaljujemo vsem darovalcem prelepih vencev.

V Ljubljani, 9. februarja 1903.

(391) Žalujoči ostali.

Stanovanje

z 1 sobo in kuhinjo se odda z majem v Pogačnikovi hiši, Cigaletove ulice št. 3, pred justično palačo.

Več se izve istotam. (394)

Izurjeni prodajalci veči slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter dobro znani z zasebnimi odjemaleci, se sprejmejo takoj stalno in z visoko provizijo. (349-3)

Ponudbe je vposlati pod šifro: „Prodajalec“ upravnemu „Sl. Nar.“

Knjigovez
priden in spretan delavec v vseh stroko spadajočih del, sprejme se proti dobremu plačilu in trajni službi pri
Ant. Umek-u
v Brežicah. (352-3)

Stenografa
sprejme takoj (337-3)
notar Hudovernik
v Kostanjevici.
Plača po dogovoru.

Trgovski pomočnik lepega obnašanja in dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešanega blaga. Oni, ki znajo zraven slovenskega in nemškega jezika, tudi nekoliko italijanskem, imajo prednost.

Kje? pove upravnemu „Slov. Naroda“. (353-3)

— Išče se —
prodajalka za trgovino z mešanim blagom, izurjena v špecerijski, manufakturni in norinberški stroki. Ista mora biti samostojna in tudi nekoliko vajena v slovenski in nemški korespondenci ter s primerno izobrazbo.

Ponudbe pod: „št. 100“ na upravnemu „Slov. Naroda“. (329-5)

Veliko iznenadenje! V življenu še ni bilo enake prilike.

500 komadov za gld. 180.

1 prekrasno pozlačena, 36 ur idoča precizija anker ura s sekundnim kazalcem, natančno idoča, za kar se 3 leta jamic, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi ff. žepnih robcev, 1 gospodski prstan s ponarejenim žlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantarja, 1 elegantna damska broša (novost), 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnjat mošnjiček za denar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vse iz double zlata s patentiranim zaklepom, 1 mični album s slikami, obsegajoč 36 najkrasnejših slik, 5 šaljivih predmetov, ki vzbujajo tako pri mladih kakor pri starih veliko veselost, 1 jako koristno navodilo za sestavljanje pism, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in 800 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo gld. 180. Razpošilja proti poštnemu povzetju, ali ce (344) se denar naprej pošlje

dunajska razpošiljalna tvrdka

Ch. Jungwirth, Krakov A/15.

NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Zahvala.

Globoke žalosti potrt vsled prebitke izgube svoje iskreno ljubljene nepozabne soproge

Ane

izrekam tem potom za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja, darovane prekrasne vence in mnogobrojno častilno spremstvo drago pokojnice k zadnjemu počitku vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno pa prečastiti duhovščini, blagorodnemu gospodu načelniku železnične postaje F. Schuster-schitzu, blagorodnemu gospodu trgovcu M. Domelicu, slavnemu tukajšnji požarni brambi in častitim gg. pcvem za gulinje žalostinke, svojo najprisršnejšo in najtopljožno zahvalo. Dalje izrekam tudi še srčno zahvalo vsem onim rodoljubom, ki so mesto vencev podarili družbi sv. Cirila in Metoda znatni znesek 200 kron. (392)

V Sv. Petru, 8. svečana 1903.

Franc Križaj.

Komptorski praktikant

z dovršeno trgovsko šolo in znanjem stenografije, se sprejme z dobro začetno plačo pri tvrdki (11-31)

Edmund Kavčič
v Ljubljani.

Za industrijsko podjetje na deželi se išče zanesljiv

komptoirist

v vseh komptoiristih delih sposoben, nemškega in slovenskega jezika v pisavi in govoru popolnoma zmožen.

Ponudbe s prepisanimi spričevali, referencami in zahtevano plačo na upravnivo „Slovenskega Naroda“ pod „R. S.“ (383)

50 sodov

dobrih in močnih, od 600 do 700 litrov, proda po nizki ceni **Fran Cascio**, **Vegove ulice 10.** (387-1)

Učenec
zmožen slovenskega in nemškega jezika in s potrebljivo šolsko izobrazbo se takoj sprejme v trgovino manufakturnega blaga

J. Šket v Ilirske Bistrici.
Komi

29 let star, špecerist in železninar, želi sedanji prostor premeniti. Blagohotne ponudbe blagovolijo se pošljati pod „Judicat 29“ na upravnivo „Sloven. Naroda“. (330-3)

Grajščine, posestva na kmetih, vile na Bledu in ob koroških jezerih, goštinstve na deželi in v mestu, večje in manjše, najemniške hiše v Ljubljani in predmestju kakor v Udmatu, na Glinach-Viču in v Šiški kakor tudi stavne parcele od 2 K naprej m² priporoča (385-1)

prometni biro posestev

Janeza Nep. Plautza

Rimska cesta 24
kot dobro naložitev kapitala pri rentni konverziji.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beogradu.

Izvod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponosni osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabil, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabil, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reiffing v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponosni osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktne vozovje I. in II. razreda) — Proga v Novo mesto in Kočevje. Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novemesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m populudne istotako, ob 7. uri 8 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isel, Ausse, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktne vozovje I. in II. razreda) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 17 m dopoldne osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejvice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru. Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m populudne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal, Franzensfesta, Pontabil. — Ob 8. uri 51 m zjutraj osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabil, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osobni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m populudne iz Straža, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zjutraj, ob 2. uri 5 m populudne in ob 6. uri 50 m včer. — Odvod v Ljubljane drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne in ob 6. uri 10 m zjutraj. (1)